

Beslut

efter kvalitetsgranskning av huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskola i Täby kommun och Kyrkskolan

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i Täby kommun och Kyrkskolan avseende kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska huvudmäns och rektorers arbete för att se till att fler elever får undervisning av legitimerade och behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och den aktuella skolenheten?
2. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete i tre nivåer. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Täby kommun och Kyrkskolan i följande utsträckning:

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i hög utsträckning ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Huvudmannen och rektorn bedriver i hög utsträckning ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Uppföljning

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och aktuell skolenhet. I det ingår hur rektorn och huvudmannen återkommande tar reda på nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare. Det gäller såväl behov av legitimerade lärare som behov av behöriga lärare i ämnen där lärare som är legitimerade men inte behöriga i ämnet, årskursen eller skolformen undervisar. Även möjligheterna att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal omfattas. Vidare ingår hur ansvarsfördelning och samverkan kring kartläggningsarbetet mellan huvudmannen och rektorn ser ut.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i hög utsträckning ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare och förskollärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Kartläggning och analys av behov

Huvudmannen följer återkommande upp och analyserar både nuvarande och framtida behov av förskollärare och lärare. Huvudmannen har rutiner för att löpande samla in information om nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare på samtliga enheter i organisationen. Inom ramen för dessa rutiner samlas underlag in på flera olika sätt. Underlag tas fram genom den statistik gällande behörighet som skolorna rapporterar in till Statistiska centralbyrån. Utifrån statistiken har huvudmannen en övergripande bild av andelen legitimerade lärare i organisationen samt verksamhetens behov av behöriga lärare och

förskollärare i olika ämnen. För att komplettera denna bild inhämtas även underlag in från rektorerna som ansvarar för att kartlägga behörighet i undervisningen vid sina skolenheter och rapportera in uppgifter om legitimerade lärare och deras ämnesbehörighet. Sådan rapportering sker återkommande under läsåret. I kartläggningsarbetet används också ett digitalt system inom kommunen för att få en överblick över vilka behörigheter som finns och vilka som saknas. Huvudmannens kartläggning utgår i stor utsträckning från underlagen från rektorerna och innefattar även analyser av måluppfyllelse som i sin tur används som underlag för att identifiera behov i verksamheten, till exempel behov av utbildningsinsatser. Kartläggningen fördjupas i kontinuerliga dialoger mellan huvudmannen och rektorerna. I dessa dialoger diskuteras identifierade behov och utmaningar kring behörighet samt möjliga åtgärder, både ur ett kort- och långsiktigt perspektiv. Bland annat diskuteras behörighetsgrundande utbildning som en möjlig åtgärd. Tidigare år har huvudmannen, utifrån analys av måluppfyllelsen, till exempel identifierat behov av fler behöriga lärare i svenska som andraspråk. Även i aktuella kartläggningar identifieras behov kopplade till behörighet i olika ämnen, såsom slöjd och teknik. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök pågick ett arbete kopplat till införandet av den tioåriga grundskolan, där behörigheten bland lärare och förskollärare som undervisar i förskoleklass kartlagts.

Rektorn för Kyrkskolan arbetar strukturerat med att kartlägga och följa upp behoven av behöriga lärare och förskollärare vid skolenheten. I samband med att rektorn tillträdde sin tjänst på skolenheten fick hen i uppdrag av huvudmannen att se över behörigheten på skolenheten. Som en del av detta genomfördes individuella samtal med lärare och förskollärare, vilket gav rektorn en samlad bild av vilka behörigheter som fanns och vilka som saknades. Kartläggningen visade att flera lärare undervisade i ämnen de inte var behöriga i. Arbetet med att kartlägga och följa upp behoven av behöriga lärare har därefter fortsatt återkommande under läsåret. Uppföljningen sker bland annat i medarbetarsamtal, avstämningar samt i dialog med arbetslagsledare och förstelärare. I sin kartläggning har rektorn sett behov av att öka behörigheten i exempelvis slöjd, teknik och bild. Kartläggningen omfattar både kortsiktiga och långsiktiga perspektiv och används som underlag för planering av verksamheten. I det kortsiktiga perspektivet handlar det om att organisera undervisningen utifrån aktuella behov, medan förändringar i elevunderlaget och pensionsavgångar beaktas i det långsiktiga perspektivet. Även behörighetsgrundande utbildning ingår i rektorn kartläggning.

Arbetsfördelning och samverkan

Det är en tydlig ansvars- och arbetsfördelning mellan huvudmannen och rektorerna gällande kartläggningsarbetet. Rektorerna ansvarar för att

kartlägga behörigheten vid sina skolenheter och rapportera in uppgifter om andelen legitimerade lärare och deras ämnesbehörighet. Sådan rapportering sker återkommande under läsåret. Huvudmannen sammanställer och följer upp dessa uppgifter i dialog med rektorerna, där behov av behöriga lärare och förskollärare diskuteras. I dessa dialoger analyseras underlagen och vid behov kan åtgärder aktualiseras, exempelvis förändringar i organisationen. Rektorerna ansvarar även för att löpande följa upp behörigheten vid sina skolenheter och lyfta förändringar som påverkar behovet till huvudmannen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning. I det ingår hur huvudmannen och rektorn utifrån identifierade behov arbetar med insatser för att öka behörigheten bland befintlig undervisande personal. Arbetet med att informera personal om möjligheterna till behörighetsgrundande utbildning, uppmuntra dem och ge stöd för att kunna delta i behörighetsgrundande utbildning ingår också. Vidare bedöms hur huvudmannen och rektorn planerar och följer upp deltagande i behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i hög utsträckning ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare och förskollärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Insatser och stöd till utbildning

Huvudmannen genomför insatser och ger ett aktivt stöd för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare utifrån identifierade behov genom behörighetsgrundande utbildning. Huvudmannens kartläggning och analys av behov av behöriga lärare ligger till grund för de insatser som huvudmannen beslutar om och genomför. Ett exempel på detta är att huvudmannen identifierat ett behov av behöriga lärare i

svenska som andraspråk. Huvudmannens kartläggning visade att det fanns elever som inte nådde målen samtidigt som det saknades behöriga lärare i ämnet. I samband med detta fick rektorerna i uppdrag att inventera situationen vid sina respektive skolenheter. Detta ledde till att befintliga behörigheter i större utsträckning togs tillvara och att lärare deltog i behörighetsgrundande utbildning för att bli behöriga. Huvudmannen genomför även insatser för att öka behörigheten hos förskollärare som undervisar i förskoleklass, där medarbetare uppmuntrats att delta i behörighetsgrundande utbildning för att utöka sin behörighet. Huvudmannen informerar om möjligheter att delta i behörighetsgrundande utbildning genom att kommunicera information till rektorerna, bland annat via återkommande utskick och veckobrev. Rektorerna ansvarar för att föra informationen vidare till lärare och förskollärare vid skolenheterna. Det finns en gemensam struktur för medarbetarsamtalen i huvudmannens organisation som inkluderar att kompetensutvecklingsbehov och frågor som rör behörighetsgrundande utbildning diskuteras. Huvudmannen ger ett övergripande stöd för deltagande i behörighetsgrundande utbildning. Detta sker bland annat genom att huvudmannen, i vissa fall, kompletterar statsbidrag med egna medel, exempelvis genom att täcka mellanskillnaden mellan statsbidraget och faktisk lönekostnad. Sammantaget arbetar huvudmannen utifrån identifierade behov och genomför insatser samt ger stöd för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare.

Rektorn vid Kyrkskolan genomför insatser och ger ett aktivt stöd för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare utifrån identifierade behov. Rektorn använder kartläggningen som underlag för att planera och genomföra insatser. Insatserna har bland annat inneburit att undervisningen i större utsträckning organiseras så att lärare undervisar i ämnen och årskurser där de har behörighet samt att lärare och förskollärare har deltagit, deltar och kommer att delta i behörighetsgrundande utbildning. Detta omfattar såväl pågående utbildningar, där till exempel en förskollärare vidareutbildar sig till lärare, som planerade insatser där lärare till hösten kommer påbörja utbildning i ämnen där behov har identifierats. Rektorn informerar om och uppmuntrar till deltagande i behörighetsgrundande utbildning, bland annat i samband med medarbetarsamtal och annan löpande dialog. Rektorn ger även stöd till lärare och förskollärare som deltar i utbildning. Stödet utformas utifrån verksamhetens och individens behov och planeras i dialog med den enskilde. Detta kan exempelvis innebära anpassningar i tid, såsom möjlighet att avsätta tid för studier eller att tillfälligt minska tjänstgöringsgraden. Stödet kan även omfatta stöd kopplat till utbildningens genomförande, exempelvis tillgång till litteratur.

Planering och uppföljning av utbildningsinsatser

Huvudmannen och rektorn planerar och följer upp deltagande i behörighetsgrundande utbildning. På huvudmannanivå finns kännedom om vilka lärare och förskollärare som deltar i utbildning, bland annat genom dialog med rektorerna och genom att rektorerna rapporterar när lärare och förskollärare påbörjar behörighetsgrundande utbildning. Huvudmannen följer även upp att lärare fullföljt studierna och att ny behörighet dokumenteras. Planeringen av deltagande i behörighetsgrundande utbildning sker i huvudsak på skolenhetsnivå, där rektorn ansvarar för att organisera deltagandet. Planeringen sker i dialog mellan rektor och lärare eller förskollärare utifrån utbildningens upplägg och verksamhetens förutsättningar, exempelvis i relation till utbildningens omfattning och hur den kan förenas med tjänsten. Uppföljning av utbildning sker löpande vid skolenheterna. Rektorn ansvarar för att följa upp hur det går för de lärare och förskollärare som deltar i utbildning, bland annat genom återkommande avstämningar under utbildningens gång och i samband med att utbildningen avslutas. Uppföljningen sker i dialog, där eventuella behov av anpassningar kan fångas upp.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Maja Beckman

Beslutsfattare
Signerat av: Maja Beckman

X Jenny Bergman Westling

Föredragande
Signerat av: Jenny Bergman Westling

I handläggningen av ärendet har även utredaren Karolina Hallenberg deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

2 kap. 8–10, 13, 16–21, 34 a §§

4 kap. 3–4 §§

Förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

2 kap. 2–7 b, 35, 44–53 §§

3 kap.

4 kap. 4 §

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Kyrkskolan och Täby kommun den 17 och 18 mars 2026. Besöket genomfördes av utredarna Jenny Bergman Westling och Karolina Hallenberg.

Kyrkskolan omfattar förskoleklass, årskurserna 1–6 samt fritidshem. Skolenheten leds av en rektor. Granskningen omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. Skolverkets statistik visar att år 2025 är det 64 procent av lärarna som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i. Av de dokument som Skolinspektionen har tagit del av i samband med granskningen framgår att på Kyrkskolan är 21 av 22 av de undervisande lärarna legitimerade förskollärare eller lärare. Åtta av dessa lärare undervisar i ämnen, årskurser eller skolform som de inte är behöriga i. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolenheten är det en lärare som går behörighetsgrundande utbildning.

Täby kommun ansvarar för 20 grundskoleenheter, varav Kyrkskolan är en av dem. Skolverkets statistik visar att år 2025 varierar andelen legitimerade lärare i grundskolan som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i mellan 64 procent och 100 procent vid kommunens skolenheter.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En intervju med lärare och förskollärare
- En intervju med rektor och biträdande rektor för aktuell skolenhet
- En intervju med representanter för huvudmannen
- En intervju med ett urval av rektorer inom huvudmannens organisation
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Statistik från Skolverket.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och övrigt underlag för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän och skolenheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras hösten 2026.